

Özel Gereksinimli Bireyler İçin Fırsat Eşitliği

Özel Gereksinimli Bireyler: Fiziksel, zihinsel, duygusal veya gelişimsel açıdan yaşitlarından farklı ihtiyaçlara sahip, günlük yaşamlarını sürdürebilmek ve toplum içinde bağımsız olabilmek için ek destek ve eğitime ihtiyaç duyan kişilerdir.

Bazı insanlar doğuştan ya da sonradan ortaya çıkan durumlar nedeniyle günlük yaşamda çeşitli zorluklarla karşılaşabilir.

Özel Gereksinim İhtiyacı Olan Durumlar:

* **Görme**

* **Öğrenme**

* **Yürüme**

* **İşitme**

* **İletişim**

gibi farklı alanlarda özel gereksinimleri bulunan bu bireylerin hayatını kolaylaştırmak, onlara eşit fırsatlar sunmak hem insani bir sorumluluk hem de toplumsal bir görevdir.

* Toplum, farklı özelliklere sahip bireylerin bir arada uyum içinde yaşadığı bir bütündür. Özel gereksinimli bireylerin de kendilerini geliştirebilecekleri, sosyal hayata katılabilecekleri ve yeteneklerini ortaya koyabilecekleri imkânlarla ihtiyaçları vardır.

* Görme, işitme, hareket, öğrenme veya iletişim alanlarında zorluk yaşayabilirler.

* Bu bireylerin de herkes gibi yetenekleri, hayalleri ve güçlü yönleri vardır.

* Onlara empatiyle yaklaşmak ve toplumun bir parçası olarak görmek önemlidir.

* Eşit yaşam için okul, iş yeri ve sosyal alanlarda uygun düzenlemeler yapılmalıdır.

* Özel gereksinimli her birey toplumun eşit ve değerli bir parçasıdır. Onlara doğru zamanda destek olunduğunda ve fırsat verildiğinde azim ve kararlılıkla birçok alanda önemli başarılarla imza atabilirler. Aşağıdaki örnekler bunun en güzel kanıtıdır.

Batuhan Eruçar- Milli Yüzücü

- * Milli Yüzücü Serebral palsi hastası olarak doğdu.
- * Doktor tavsiyesiyle yüzmeye yöneldi.
- * Adana'da uygun bir havuz bulunamayınca annesi antrenörlük eğitimi alarak Batuhan'a yüzmeyi kendisi öğretti.
- * Yarışmalarda 120'den fazla madalya kazandı.
- * Engellilere ücretsiz eğitim veren spor kulübü kurdu.
- * 120'den fazla madalya kazanan Eruçar'ın en büyük başarısı, Çanakkale Anzak Koyu Yüzme Yarışı'nı özel gereksinimli bir sporcu olarak birincilikle tamamlamasıdır.

Sare Aydın- Psikiyatri Uzmanı

- * Doğuştan paraplejik (omurilik felci) olup 11 yaşına kadar okula gidemedi.
- * Okula başladıktan sonra büyük başarı göstererek eğitim hayatını birinciliklerle tamamladı.
- * Çocukluk hayali olan tıp eğitimini Tokat Gaziosmanpaşa Tıp Fakültesinde birincilikle bitirdi.
- * Engeline karşın azmiyle önemli bir başarı elde ederek örnek bir yaşam hikâyesi oluşturdu.

Yusuf Akgün- Ressam

- * Iğdır'da altı yaşındayken elektrik akımına kapılarak iki kolunu kaybeden Yusuf Akgün devlet korumasında büyüdü
- * Zorluklara rağmen ağızla resim yapmayı öğrenerek sanata yönelmiştir.
- * Birçok sergi açmış, ödülleri kazanmış ve farklı alanlarda yüzme, atletizm, kick boks (kik boks), tiyatro kendini geliştirmiştir.

* Eğitimine devam ederek lisans ve yüksek lisans yapmış, azmiyle örnek bir sanatçı olmuştur.

* "Engelli Yusuf değil, sadece Yusuf'um" sözüyle güçlü duruşunu göstermiştir.

Fırsat Eşitliği: İnsanların doğdukları yer, cinsiyetleri, ailelerinin ekonomik durumu ya da sahip oldukları özellikler ne olursa olsun aynı haklara sahip olmalarıdır.

Örnekler:

- * Her çocuğun okula gidebilmesi,
- * Kız ve erkek öğrencilerin aynı şartlarda eğitim görebilmesi,
- * Özel gereksinimli bireylerin eğitimle desteklenmesi
- * İşaret dili kursları

Fırsat Eşitliğinin Önemi

- * Her birey eğitim, sağlık, ulaşım imkânları ve sosyal etkinlikler gibi temel alanlarda eşit haklara sahiptir.
- * Özel gereksinimli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları bazı fiziksel veya sosyal engeller, bu hakların kullanımını zorlaştırabilir.
- * Özel gereksinimli bireylere sunulan destekler, toplumsal gelişmişliğin bir göstergesidir.

Fırsat Eşitliğinin Sağladığı Durumların Sonuçları

- * Özel gereksinimli bireylerin sosyal hayata tam ve bağımsız katılımını sağlar.
- * Özel gereksinimli bireylerin kendilerini değerli hissetmesine imkân tanır.
- * Özel gereksinimli bireylerin kendilerini ifade edebilmesine imkân tanır.
- * Toplumda dayanışma, empati ve saygı kültürünü güçlendirir.
- * Özel gereksinimli bireylerin başarıya ulaşabilmeleri için gerekli ortamı oluşturur.

Eşit Haklara Sahipler

- * Özel gereksinimli bireyler, diğer bireylerle eşit haklara sahiptir.
- * Onlara karşı ön yargılı davranmak yerine empatiyle yaklaşmak, saygı ve anlayış göstermek gerekir.
- * Her bireyin eğitim, sağlık ve toplumsal yaşama katılma hakkı vardır. Eşitlik ve adaletin sağlandığı toplumlarda birlik, beraberlik ve huzur artar.

Gerekli Düzenlemeler

Özel gereksinimli bireylerin rahat yaşayabilmesi için okullarda, sosyal alanlarda ve kamu kurumlarında yapılması gereken bazı düzenlemeler şunlardır:

- * Tekerlekli sandalye kullananlar için rampa yapılması
- * İşitme güçlüğü olanlara işaret dili desteği sağlanması
- * Erişilebilir tuvaletlerin oluşturulması
- * Eğitim materyallerinin erişilebilir hâle getirilmesi
- * Görme yetersizliği olanlara kılavuz yolların oluşturulması

Özel Gereksinimli Bireyler İçin Anayasamızdaki Bazı Maddeler	
Madde 10 (Kanun Önünde Eşitlik): Herkes; dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.	Madde 42 (Eğitim ve Öğrenim Hakkı): Kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Temel İnsan Hakları

- * İnsan hakları, herkesin doğuştan sahip olduğu temel ve korunması gereken haklardır.
- * Bu haklar, bireylerin özgürce gelişmesini ve toplumsal yaşama katılmasını amaçlar.
- * Özel gereksinimli bireylerin hakları da yasalarla korunmaktadır.

* Eğitim, ulaşım ve sosyal yaşamda fırsat eşitliğini destekleyen çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır.

* Fırsat eşitliği sayesinde özel gereksinimli bireyler toplumda daha aktif rol alabilmekte ve gelişime katkı sağlayabilmektedir.

Bazı Temel İnsan Hakları

❖ Bilim ve Sanat Hürriyeti ❖ Düşünce ve Kanaat Hürriyeti ❖ Toplantı Hak ve Hürriyeti ❖ Eğitim ve Öğrenim Hakkı ❖ Kişinin Dokunulmazlığı ❖ Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti ❖ Düşünceyi Açıklama Hürriyeti	❖ Sağlık Hizmetleri Hakkı ❖ Özel Hayatın Gizliliği ❖ Din ve Vicdan Hürriyeti ❖ Kişi Hürriyeti ve Güvenliği ❖ Yaşama Hakkı ❖ Zorla Çalıştırılma Yasağı ❖ Haberleşme Hürriyeti
--	--

Fırsat Eşitliği İçin Çalışan Kurum ve Kuruluşlar

Özel gereksinimli bireylerin yaşam kalitesini artırmak ve fırsat eşitliği sağlamak amacıyla şu yapılar ortaklaşa çalışır:

Devlet Kurumları

Yerel Yönetimler (Belediyeler vb.)

Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)

Özel Sektör Kuruluşları

Yayın Kuruluşları (Medya)

Gönüllü Bireyler

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Çalışmaları

Bakanlık bünyesinde özel gereksinimli bireylere yönelik yürütülen temel hizmet modelleri şunlardır:

Umut Evleri: Özel gereksinimli bireylerin topluma katılması ve temel beceriler kazanarak bağımsız yaşamalarını amaçlar. Güvenli ortamlarda öz bakım, iletişim ve sosyal uyum becerilerini destekler.

Gündüz Bakım Merkezleri: Özel gereksinimli bireye bakan aile üyelerinin gün içinde kendilerine zaman ayırmasını ve sosyal hayata katılmasını sağlar. Bireyler için eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütür.

Geçici ve Misafir Bakım Hizmeti: Ailelerin çeşitli nedenlerle kısa süreliğine ayrı kalması gerektiği durumlarda, özel gereksinimli bireylere yatılı kuruluşlarda yılda 30 güne kadar ücretsiz geçici bakım sağlar.

Özel Bakım Merkezleri: Sürekli bakım ve desteğe ihtiyaç duyan bireylere profesyonel hizmet sunarak yaşam kalitelerini artırmayı hedefler.